

POSTANOWIENIE

29 września 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Mariusz Załucki

na posiedzeniu niejawnym 29 września 2025 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa S. P.
przeciwko T. Ł.
o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności,
na skutek skargi kasacyjnej T. Ł.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie
z 22 kwietnia 2024 r., V ACa 1830/22,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Pozwany T. Ł. złożył skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 22 kwietnia 2024 r., wydanego w sprawie z powództwa S. P. o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności. Pozwany uzasadnił wniosek o przyjęcie skargi następującymi argumentami:

- występowaniem w sprawie szeregu zagadnień prawnych:

1. Czy jeden z wierzycieli solidarnych może dokonać cesji wierzytelności na rzecz jednego z dłużników solidarnych w świetle art. 509 § 1 k.c., zgodnie z którym umowa cesji może być zawarta pomiędzy wierzycielem a osobą trzecią, a jeśli nie, to czy w rezultacie taka umowa nie jest zwolnieniem z długu tylko jednego z dłużników solidarnych zgodnie z art. 373 k.c.?

2. W przypadku uznania możliwości dokonania takiej cesji, czy dokonanie cesji wierzytelności pomiędzy jednym z wierzycieli solidarnych, a dłużnikiem solidarnym może powodować wygaśnięcie całej wierzytelności na zasadzie analogii z art. 247 k.c.?

3. Czy umowa cesji wierzytelności pomiędzy jednym z wierzycieli solidarnych a jednym z dłużników solidarnych może być uznana za częściowy dział spadku, a jeśli tak, to czy w świetle tego działu spadku może dojść do wygaśnięcia wierzytelności w stosunku do pozostałych dłużników solidarnych, którzy nie są stronami umowy o dział spadku?

- potrzebą dokonania art. 509 § 1 k.c., w celu wyjaśnienia kwestii, czy osobą trzecią w tego przepisu może być dłużnik solidarny, który jest stroną umowy cesji.

- oczywistą zasadnością skargi wynikającą z zastosowania „analogii do konfuzji ograniczonych praw rzeczowych” zamiast analogii do art. 373 k.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Istotne zagadnienie prawne, jako podstawa przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, musi stanowić skomplikowany problem natury prawnej, niedający się rozwiązać przy zastosowaniu podstawowych metod wykładni i rozumowania prawniczego, a także mieć charakter doniosły z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy. Wyjaśnienie takiego problemu powinno przyczynić się do rozwoju prawa (zob. np. postanowienia SN: z 5 września 2025 r., I CSK 1214/24; z 28 maja 2025 r., I CSK 289/25; z 26 października 2023 r., I CSK 76/23; z 20 października 2023 r., I CSK 1374/23; z 3 października 2023 r., I CSK 2591/23; z 15 września 2023 r., I CSK 4360/22; z 18 sierpnia 2023 r., I CSK 4091/22; z 2 sierpnia 2023 r., I CSK 6585/22; z 13 lipca 2023 r., I CSK 2570/22; z 30 maja 2023 r., I CSK 5362/22).

Analogiczne wymaganie stawia się również potrzebie dokonania wykładni wskazanego przepisu prawa. W ramach tej przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania należy przedstawić i uargumentować nierozwiązany jeszcze problem lub nieujednoliconą jeszcze rozbieżność orzecznictw (zob. np. postanowienia SN: z 15 września 2025 r., I CSK 424/25; z 16 kwietnia 2025 r., I CSK 582/25; z 25 października 2023 r., I CSK 2989/23; z 27 września 2023 r., I

CSK 4679/22, z 17 sierpnia 2023 r., I CSK 5668/22; z 2 sierpnia 2023 r., I CSK 6585/22; z 14 czerwca 2023 r., I CSK 1231/23).

Natomiast oczywista zasadność skargi musi być widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy oraz musi powodować sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni. O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje bowiem samo – nawet oczywiste – naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Skarżący zaś powinien uzasadnić tę przesłankę, wskazując jedynie na argumenty mieszczące się w zakresie kognicji Sądu Najwyższego. Nie może więc powoływać się na wadliwość ustaleń faktycznych ani opierać na innych faktach niż stanowiące podstawę rozstrzygnięcia (zob. np. postanowienia SN z 3 czerwca 2025 r., I CSK 1990/24; z 16 kwietnia 2025 r., I CSK 2723/23; z 7 grudnia 2023 r., I CSK 5630/22; z 8 listopada 2023 r., I CSK 3494/23; z 20 października 2023 r., I CSK 1631/23 oraz z 25 września 2023 r., I CSK 903/23).

Przedstawiona argumentacja nie odzwierciedla nierozstrzygniętego jeszcze istotnego problemu prawnego o wysokim stopniu skomplikowania, co jest wymaganiem koniecznym dla przesłanek zawartych w art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. Pomimo braku oddzielnie poświęconego jej przepisu o charakterze kodeksowym obecność instytucji konfuzji w prawie zobowiązań nie była i nie jest kwestionowana ani w piśmiennictwie, ani w orzecznictwie, wynika bowiem z samej natury stosunku obligacyjnego. Zgodnie bowiem z art. 353 § 1 k.c. zobowiązanie polega na tym, że wierzyciel może żądać od dłużnika świadczenia, a dłużnik powinien świadczenie spełnić. Do istnienia stosunku obligacyjnego niezbędne są zatem co najmniej dwie osoby – odrębne podmioty – wierzyciel i dłużnik. Jedna osoba nie może być zarazem własnym wierzycielem i dłużnikiem.

Warto również podkreślić, że odmiennie niż wywodzi skarżący, w przypadku zobowiązań o charakterze solidarnym nie może być mowy o umorzeniu długu do oznaczonej wysokości. Z natury stosunku solidarnego wynika bowiem, że jest on niepodzielny, a każdy z dłużników jest odpowiedzialny za całą jego wysokość.

Jeżeli zatem dług solidarny zostanie przeniesiony na osobę wierzyciela, wygasa w całości. Wspomniana zaś przez skarżącego instytucja zwolnienia z długu (równoznaczna ze zwolnieniem z solidarności) polega na tym, że w jej wyniku jeden z wielu dłużników przestaje być odpowiedzialny za dług, który pozostaje niezmienny zarówno co do wysokości, jak i względem pozostałych dłużników. Jednym słowem instytucja ta prowadzi do zmniejszenia liczby dłużników solidarnych bez zmiany osoby wierzyciela.

Z powyższych przyczyn Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania.

[a.†]